

ΠΑΡΙΣ
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
 ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΒΗΤΤΑ

Η Περιφέρεια στις συμπληγάδες του συγκεντρωτισμού...

Οι συμπληγάδες του υπερσυγκεντρωτικού κράτους των Αθηνών συνθλίβουν την Περιφέρεια, η οποία πληρώνει τις αμαρτίες ενός μοντέλου, που μοιάζει περισσότερο με αυτά των τριτοκοσμικών χωρών. Η συγκέντρωση του πλούτου και της εξουσίας στο κέντρο αφυδατώνει την ελληνική Περιφέρεια, η οποία αιμορραγεί, καθώς τα καλύτερα

μυαλά, οι νέοι άνθρωποι και τα δυναμικά στρώματα της κοινωνίας, ρίχνουν μαύρη πέτρα στον τόπο που γεννήθηκαν. Η ερήμωση της Περιφέρειας έχει πλέον συντελεστεί, ενώ η χώρα, δηλαδή η Αθήνα, κινδυνεύει να μείνει χωρίς ενδοχώρα, δηλαδή χωρίς Περιφέρεια. Αυτά και πολλά άλλα υπογραμμίζει στη συνέντευξη του ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος, δήμαρχος Κοζάνης.

Ερώτηση: Σε ποιο αναπτυξιακό μοντέλο θα κατατάσσατε την Ελλάδα, από την άποψη της περιφερειακής πολιτικής που ακολουθεί; Ο συγκεντρωτισμός είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της χώρας, γιατί αποτελεί το σοβαρότερο εμπόδιο στην ανάπτυξη και ευημερία του τόπου. Το μοντέλο του συγκεντρωτισμού με το οποίο είναι οργανωμένο το ελληνικό κράτος, μοιάζει περισσότερο με τριτοκοσμικά μοντέλα παρά με μια σύγχρονη χώρα. Η Ελλάδα εμφανίζει σήμερα το μοναδικό σ' όλη την Ευρώπη φαινόμενο, να συγκεντρώνει ένα τεράστιο μέρος πλούτου και δύναμης σε ένα σημείο της χώρας. Στην Αθήνα συγκεντρώνεται σχεδόν ένα 40% του πληθυσμού της χώρας, καθώς και το 50% του ΑΕΠ, αν συμπεριλάβουμε τη Βοιωτία -που βρίσκονται οι επιχειρήσεις της Αττικής, και το Νότιο Αιγαίο που ουσιαστικά βρίσκονται τα εκατοντάδες χιλιάδες εξοχικά των κατοίκων του λεκανοπεδίου. Η τεράστια δύναμη του πληθυσμού και του πλούτου, που έχει συγκεντρωθεί στην πρωτεύουσα, έχει επηρεάσει ευθέως το πολιτικό σύστημα, πράγμα που φαίνεται από τις κυβερνήσεις των τελευταίων 20-25 ετών. Από τη μεταπολίτευση και εδώ ρέπουμε ολοένα και περισσότερο προς το μοντέλο κυβέρνησης Α' και Β' Αθηνών

με ολίγη Α' Θεσσαλονίκης.

Ερώτηση: Ποιες είναι οι επιπτώσεις απ' αυτήν την πολιτική;

Η Ελλάδα δεν βιώνει πλέον την ερήμωση της υπαίθρου. Αυτή ήδη έχει συντελεστεί. Από την υπαίθρο εκ των πραγμάτων φεύγει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού σε μεγαλύτερα και μικρότερα αστικά κέντρα.

Το ζήτημα είναι σήμερα ότι η Ελλάδα βιώνει ένα άλλο πρόβλημα, αυτό της αποδυνάμωσης των αστικών κέντρων μεσαίας και μεγαλύτερης κλίμακας της Περιφέρειας, όπως πρωτεύουσες νομών κ.λπ., όπου δυναμικά στρώματα και ιδιαίτερα νέοι άνθρωποι, ασφυκτούν με τις ελάχιστες ευκαιρίες που έχουν μπροστά τους για μια δυναμική καριέρα και φεύγουν στην καλύτερη περίπτωση στην Αθήνα και στη χειρότερη στο εξωτερικό.

Η Ελλάδα προσωπικά πιστεύω ότι βαδίζει έναν καταστροφικό δρόμο. Αντιμετωπίζει δύο μεγάλους παράλληλους κινδύνους: Τον κίνδυνο της αποδυνάμωσης από τα καλύτερα μυαλά της, ο οποίος μπορεί να την καταστήσει μια χώρα μετρίων και δεύτερον, να την καταστήσει μια χώρα χωρίς ενδοχώρα.

Ερώτηση: Ποιες είναι οι εκφάνσεις αυτού του συγκεντρωτισμού;

Εκτός από το θέμα της υπερσυγκέντρωσης του πληθυσμού και του ΑΕΠ που προαναφέραμε, αξίζει σχολιασμού η χωροταξική κατανομή των εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία των ΔΟΥ, το 76% των εσόδων έχει προέλευση την Αττική, το 17% τη Θεσσαλονίκη και μόλις το υπόλοιπο 7% την υπόλοιπη Ελλάδα. Αυτό βέβαια δεν αποτυπώνει τη διαφορά της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά είναι μια άλλη απόδειξη του φαινομένου της υπερσυγκέντρωσης. Πολύ απλά για παράδειγμα ο Βερόπουλος όλη την κατανάλωση που κάνει ακόμη και στη Θεσσαλονίκη τη διλώνει στην Αθήνα, όπως και οι μεγάλες κατασκευαστικές εταιρίες δηλώνουν στην Αθήνα τα έσοδα από τα μεγάλα έργα που κατασκευάζουν σε ολόκληρη τη χώρα οι μεγάλοι εργολάβοι. Αυτός ο συγκεντρωτισμός επηρεάζει σαρωτικά κάθε μορφή οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και αθλητικής δραστηριότητας της περιφέρειας, η οποία δεν έχει πρόσβαση ούτε στο θεσμό της χορηγίας. Για παράδειγμα το Θεσσαλικό Θέατρο την εποχή που μεσουρανούσε, με βάση αδιαμφισβήτητα στοιχεία δεν είχε πάρει ούτε τη χορηγία που παίρνει ένας συνοικιακός

«Η τεράστια δύναμη του πληθυσμού και του πλούτου που έχει συγκεντρωθεί στην πρωτεύουσα έχει επηρεάσει ευθέως το πολιτικό σύστημα, πράγμα που φαίνεται από τις κυβερνήσεις των τελευταίων 20-25 ετών. Από τη μεταπολίτευση και εδώ ρέπουμε ολοένα και περισσότερο προς το μοντέλο κυβέρνησης Α΄ και Β΄ Αθηνών με ολίγη Α΄ Θεσσαλονίκης».

θίαςος των Αθηνών. Στον Αθλητισμό δεν είναι τυχαίο ότι φτάσαμε κάποια στιγμή, οι 9 ομάδες από τις 14 να είναι από την Αθήνα. Στο ποδόσφαιρο αυτή η κατάσταση συνεχίζεται ακόμη με γνωστά τα προβλήματα για τις ομάδες της Θεσσαλονίκης.

Ερώτηση: Σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης υπάρχουν προνομιακά μέτρα δήμων του κέντρου σε σχέση με δήμους της περιφέρειας;

Μια σειρά προτάσεις και αιτήματα της περιφέρειας που θα οδηγούσαν στην άρση των ανισοτήτων δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος, ούτε ευήκοα ώτα. Εξ΄ άλλου, μια ενδιαφέρουσα πλευρά του συγκεντρωτισμού είναι οι συγκεκριμένες ανισότητες, οι οποίες εμφανίζονται με τη μορφή προνομιακών μέτρων που λαμβάνονται για το λεκανοπέδιο. Η αδικία είναι σκανδαλώδης και τα παραδείγματα πολλά. Ενδεικτικά αναφέρω:

- ✓ Τον πεζόδρομο της οδού Ερμού στην Αθήνα τον μελέτησε, τον κατασκεύασε και τον συντηρεί το ΥΠΕΧΩΔΕ.
- ✓ Το ΥΠΕΧΩΔΕ είναι υπεύθυνο για 380 χιλιόμετρα του οδικού δικτύου στο λεκανοπέδιο, όπου ποτίζει τις νησίδες και αλάζει και λάμπες.
- ✓ Στην Αθήνα είναι απαλλαγμένοι επίσης από το να καλύπτουν τα ελλείμματα ύδρευσης και αποχέτευσης, τα οποία μέχρι πρόσφατα κάλυπτε ο κρατικός προϋπολογισμός με επιδότηση της ΕΥΔΑΠ, αλλά και του ΟΥΘ για τη Θεσσαλονίκη. Δεν είναι τυχαίο ότι όλες οι πρωτεύουσες νομών, οι μεγάλες πόλεις που έχουν ΔΕΥΑ και έχουν κάνει μόνες τους με δανεισμό τα μεγάλα έργα, έχουν ακριβότερο νερό από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.
- ✓ Με βάση το νόμο 999/1979, η ΔΕΗ υποχρεούται να κάνει υπόγεια τα δίκτυα στην Αθήνα με δική της χρηματοδότηση, όταν σ΄ όλη την Ελλάδα τα πληρώνουν κατά 100% οι δήμοι. Με άλλο νόμο λίγο αργότερα επεκτάθηκε αυτό το προνόμιο και στη Θεσσαλονίκη. Φανταστείτε πόσο

μεγάλη πρόκληση αποτελεί για την Κοζάνη, τη Φλώρινα και την Αρκαδία που είναι ηλεκτροπαραγωγικές περιοχές της χώρας. Σε βάρος όλων των Ελλήνων που πληρώνουμε το ρεύμα, η ΔΕΗ υπογειώνει τζάμπα τα δίκτυα σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

- ✓ Μια άλλη ανισότητα είναι η αστική συγκοινωνία. Για πολλαπλάσιες διαδρομές σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, πληρώνεις το ένα τρίτο του εισιτηρίου που πληρώνεις για να πας από ένα χωριό στο αστικό κέντρο της Περιφέρειας. Ο ιδιωτικός Ο-ΑΣΘ και η κρατική ΕΘΕΛ επιδοτούνται με 600 εκ. το χρόνο, ενώ οι περιφερειακές αστικές υπηρεσίες είναι αφημένες στην τύχη τους.

Ερώτηση: Όλες οι κυβερνήσεις έχουν στο πρόγραμμά τους την Περιφερειακή Ανάπτυξη, η οποία ...δεν έρχεται. Τελικά δεν εννοούν αυτά που λένε;

Προσωπικά πιστεύω ότι εννοούν όσα λένε για την Περιφέρεια και ο προηγούμενος πρωθυπουργός και ο σημερινός και όλοι οι πρωθυπουργοί της μεταπολίτευσης. Εγώ δεν είμαι τόσο δύσπιστος. Όμως τελικά η δομή όλου του συστήματος, που είναι πανίσχυρο, τους υποχρεώνει να συνεχίζουν μια τέτοια πολιτική.

Γιατί ακριβώς τα δύο κόμματα εξουσίας κυριαρχούνται από δυνάμεις του κέντρου, γεγονός που φέρει τις όποιες δυνάμεις της Περιφέρειας σε πολύ δυσμενή θέση. Δεν μπορούν να διατυπώσουν σε συγκεκριμένες προγραμματικές θέσεις ένα σοβαρό πρόβλημα περιφερειακής ανάπτυξης. Δεν υπάρχουν οι δυνάμεις εκείνες μέσα στα κόμματα, που θα αποτυπώσουν αυτή τη βούληση σε κυβερνητικό πρόγραμμα. Κακά τα ψέματα η κομματική ιεραρχία στα δύο μεγάλα κόμματα κυριαρχείται αποκλειστικά από στελέχη του κέντρου. Δέστε ένα φαινόμενο που με αφορά προσωπικά. Στο Πολιτικό Συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ είμαι ο μόνος μη κάτοικος λεκανοπεδίου. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και στη ΝΔ.

«Ο συγκεντρωτισμός είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της χώρας, γιατί αποτελεί το σοβαρότερο εμπόδιο στην ανάπτυξη και ευημερία του τόπου».

Ερώτηση: Η αναπτυξιακή ψαλίδα μεταξύ των περιφερειών μεγαλώνει ή μικραίνει;

Με βάση τα τελευταία στοιχεία που υπάρχουν, μεταξύ 1994 και 2002 η σχέση μεταξύ πρώτης και τελευταίας Περιφέρειας έχει γίνει δυσμενέστερη. Περίπου έχουμε μια αύξηση της ψαλίδας κατά 11%, ποσοστό που δεν είναι αμελητέο. Αν το εντοπίσουμε στην Αττική υπολογίζοντας τις επενδύσεις της Βοιωτίας, οι οποίες ουσιαστικά είναι επενδύσεις της Αττικής, αλλά και τις επενδύσεις μαμούθ που έγιναν για την Ολυμπιάδα, αναμένεται μια πολύ αξιοσημείωτη επιδείνωση αυτής της σχέσης, όταν βγουν τα οριστικά στοιχεία του 2004.

Τα νούμερα δηλαδή επιβεβαιώνουν ότι στη δεκαετία 1994-2004, ναί μεν η Ελλάδα είναι από τις χώρες με τις λιγότερες διαπεριφερειακές ανισότητες, αλλά υπάρχει χάσμα μεταξύ κέντρου-περιφέρειας.

Ερώτηση: Προϋπόθεση για την ανάπτυξη της περιφέρειας είναι να «κοντύνει» η Αθήνα;

«Το ζήτημα είναι να επενδύσουμε συστηματικά στην Περιφέρεια, να πάρουμε ουσιαστικά μέτρα αποκέντρωσης».

Για μένα το ζήτημα δεν είναι να χαμηλώσουμε την Αθήνα. Την Αθήνα πρέπει να την ψηλώσουμε. Έχει ένα τεράστιο ιστορικό και πολιτιστικό απόθεμα, το οποίο είναι ιστορικό κεφάλαιο.

Όμως η Αθήνα με 1.000.000 λιγότερο κόσμο θα ήταν μια ανθρώπινη πόλη πολύ πιο φιλική στον επισκέπτη της, πολύ πιο ανταγωνιστική με άλλες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης. Με μια αναδιανομή του πληθυσμού, υιοθετώντας ένα πολυκεντρικό χωρικό μοντέλο ως χώρα, θα μπορούσε να είναι πραγματικά ανταγωνιστική. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τη Θεσσαλονίκη. Απόδειξη είναι τα ασύλληπτου ύψους έργα που έγιναν στην Αθήνα και προγραμματίζονται στη Θεσσαλονίκη για να λύσουν στοιχειώδη προβλήματα. Το ζήτημα είναι να επενδύσουμε συστηματικά στην Περιφέρεια, να πάρουμε ουσιαστικά μέτρα αποκέντρωσης.